

Kedves Testvérek!

A népi kultúrában június 29. Péter és Pál ünnepe, fontos fordulópont az évben. A magyar nyelvterület egészen úgy tartották, hogy ezen a napon a búza töve megszakad, megkezdődhet az aratás – e nap egyben a valódi nyár kezdetét is jelenti. Az ünnepekre jellemző volt Európában, hogy a mezőgazdasági év rendjéhez való igazodás. Azokkal kapcsolatos hiedelmek, szokások, emberi tapasztalatok jelentek meg a szentek ünnepei mellett. Sokszor egymással összefonódva, máskor külön-külön életünkben. A két fő-apostol a legendák szerint – eltérő évben ugyan, de – ezen a napon halt vértanúhalált Rómában. Az egyház már a III. század közepétől megülte tiszteletüket június 29-én. Az V. században Nagy Szent Leó már az egész földkerekségen elterjedt ünnepről beszélt. Kik voltak ezek a fő-apostolok akiket Péter és Pál néven szólítunk meg?

Péter apostol, később Róma első püspöke Simon néven született, amely héberül azt jelenti: figyelés, hallgatás, figyelem. Az Újszövetségi evangélium alapján Simon Betszaidában született, majd Kafernaumba költözött, miután megnősült. Halász volt, amikor találkozott Jézussal, s az evangélisták leírása szerint találkozásukkor is éppen halászott – Jézus ekkor hívta meg őt tanítványai közé. Simon „emberhalásszá” vált, vagyis igyekezett az embereket Jézus egyházába téríteni.

Jézus adta neki a Kéfás nevet, amely arámi kifejezés, jelentése kőszikla. Ennek görög megfelelője, a Petrosz magyarul Péter terjedt el. Az evangéliumi források és más legendák „leglángolóbb” tanítványként írják le Pétert. Amely egyszerre utal buzgóságára és heves temperamentumára. A többi apostollal szemben a források szerint több alkalommal is nyíltan, őszintén mondott ellent Jézusnak, vagy nyilvánította ki véleményét. Hitetlenül fogadta Jézus állítását arra vonatkozóan, hogy meg fogja tagadni tanítóját, s valóban: Jézus letartóztatása után háromszor tagadta le, hogy a tanítványa lett volna. „Azt mondom néked, ezen az estén, míg a kakas kukorékol, háromszor fogsz engem megtagadni.”

Jézus halála után Antiochiába utazott, ahol megalapította püspökséget. Térítő munkája Rómában teljesedett be, és ott is létre hozta a püspökséget, ami később a pápai intézmény lett. Amelyben „a legfőbb pásztor” kiemelt szerepet kapott. A katolikus egyház a pápaság történetét az olvasott evangélium alapján Krisztustól eredezteti – a mennyi kulcsának átadását Péternek az alapítás pillanataként tartják számon.

Az utókor annyiban egyetért, hogy Péter vértanúhalált halt 67 körül, Néró császár uralma alatt, ugyanakkor kétféle hagyomány is létezik azzal kapcsolatban, hogy pontosan hogyan történt kivégzése. Az egyik elmélet szerint Pétert fejjel lefelé feszítették a keresztre, mert nem akarta magát Jézussal egyenrangúvá tenni a halálban. A másik legenda szerint a tanítványok kérték, hogy meneküljön és menekülés közben találkozott mesterével, és megkérdezte tőle: Quo vadis, Domine? Vagyis Hová mész, Uram? A másik legendát Sienkiewicz lengyel író örökítette meg híres regényében a Quo vadisban? ez alapján a keresztényüldözés elől menekülő Péter előtt Rómából kifelé vezető útján megjelent Jézus, aki azt mondta neki, hogy „visszamegy Rómába, hogy ismét megfeszítsék”. Péter visszafordult Rómába, ott megfeszítették, így vállalta a vértanúságot.

Az írások alapján Pétert a mai Szent Péter Bazilika helyén helyezték örök nyugalomra, ahol a főoltár alatt talált másik oltárt Szent Péter kivégzése helyének tulajdonítják. A régészeti ásatások által az alsó oltár alatt feltárt csontvázat Péternek tulajdonítják, mivel annak lábai hiányoznak, a legenda alapján pedig a római katonák a keresztről levéve a holttestet, levágták annak lábait, mivel fejjel lefelé volt megfeszítve.

Szent Pétert a pápák, a halászok és Róma védőszentjeként tartják számon, illetve a mennyország kapujának őreként. Jézus ugyanis neki adta át a menny kapujának kulcsait. Szegeden Szent Péter a lakatoscéh védőszentje volt, kulccsal a kezében ábrázolták.

A magyar néphagyományban is feltűnik alakja: vallásos mondáink és meséink egyik legfőbb hőse Szent Péter, akinek esetlen emberi gyarlóságait jelenítik meg, amiből tanulni tudtak. Aki mesterével a földön, a világi nép között vándorol.

Pál apostol Saul néven született Kisázsiaiban Tarzusban, a mai Törökország területén. Zsidó hagyományok szerint nevelték, s apjától nem csak a római polgárság jogát, de farizeusi szemléletben nevelte és ezt örökölte. Római polgárjoga különleges előnyöket biztosított számára. Ismerte a görög nyelvet, a hellén műveltséget és a pogány kultúrákat is. A korai keresztényüldözések lelkes résztvevője volt. Amikor Damaszkuszba tartott az ottani keresztények ellen, útközben megjelent neki Jézus és Pál megtért és Jézus tanítványa lett. Így keresztényüldözőből keresztelt, megtért ember lett. Damaszkuszban kezdte meg működését, és a zsinagógákban hirdette, hogy Jézus a Megváltó.

Megtérésének ünnepnapja január 25. Többféleképpen is nevezi az irodalom és a köznyelv: az Érdy-kódexben Szent Pál apostolnak megfordulatja, a Debreceni kódexben Szent Pál apostolnak megtérése. A szegedi nép ajkán Jóraforduló Pál –ként emlegették.

Életéhez, térítő tevékenységéhez számos csodás történet kötődik: Listrában meggyógyított egy bénát, feltámasztott egy fiút, aki kiesett az ablakból és meghalt; Máltán pedig, miután egy vipera megmarta a kezét, egyszerűen lerázta a kezéről a tűzbe, anélkül, hogy megsérült volna.

Később újra találkozik a két apostol Jeruzsálemben, amikor az apostolok beleegyezésével Pál Barnabással együtt a pogányok térítésére indul. Antióchiában találkoznak, itt kisebb vita alakul ki köztük azzal kapcsolatban, hogy a pogányoknak meg kell-e tartaniuk a zsidó szokásokat. Pál tizenöt napon keresztül hallgatta Péter elbeszéléseit a csodákról, a tanításokról, a tanító utakon történt eseményekről, az utolsó napokról, a szenvedésről és a kereszthalálról, a feltámadás utáni jelenésekről, mindarról, ami Jézus személyéhez köthető.

Egészen bizonyos, hogy Péter számára is nagy élmény lehetett a Pállal való találkozás, örömmel fogadta az újabb és újabb kérdéseket, amelyek segítségével talán már-már feledésbe merült részleteket idézett fel magában. Pál számára, aki korábban hívő zsidó ember, a farizeusok csoportjához tartozó írástudó volt, nagy nehézséget jelentett annak megválaszolása, hogy ha valóban Jézus volt a Messiás, akkor miért kellett meghalnia?

Péter szavainak hatására Pál felismerte, hogy Jézus önként vállalta a halált, önként áldozta fel magát minden ember bűnéért. Pált nem a csodák és nem a rendkívüli tanítás ragadja meg igazán. Jézus kereszthalálának eseménye, az Úr önfeláldozásának mozzanata. Ezért írja például a korintusiaknak: „Elhatároztam ugyanis, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítetttről”. Ezért Pál apostol igehirdetésében és leveleiben kiemelt helyet kap Jézus tanításának és tetteinek ismertetése, de a legfontosabb az Úr üdvösségszerző kereszthalála. A népek apostola számára ennek hirdetése a legfontosabb.

Legyen a mi életünk középpontja is a kereszt! A kereszt legyen hitünk erősödésének, keresztény életünknek és Krisztusról szóló tanúságtételünknek a forrása! Amen.